Duurzaamheid is op vandaag een zeer goed argument om voor natuursteen te kiezen (foto: Jürgen de Witte)

MISVERSTANDEN ROND NATUURSTEEN DOORGROND

TECHNISCHE FICHE BELANGRIJKE TOOL VOOR ARCHITECTEN

De natuursteensector treedt uit de schaduw. Een door Febenat opgerichte Marketingcommissie moet de troeven van het materiaal volop uitspelen en een aantal misverstanden rond onder meer gebruiksgemak, duurzaamheid en onderhoud de wereld uithelpen. Maar ook de architect kan een belangrijke rol spelen. Goed onderbouwd advies aan de eindklant is immers cruciaal. Febenat stelt binnen dat kader diverse technische fiches ter beschikking. Een gesprek met enkele vertegenwoordigers van de sector.

Tilly Baekelandt

NATUURSTEEN

Febenat, de Benelux Federatie van Natuursteengroothandelaars, heeft een dubbele doelstelling: de promotie van natuursteen en de professionalisering van de sector. Dit uit zich onder meer in een Technische Commissie die informatie ter beschikking stelt voor wie met natuursteen in aanraking komt, maar ook in een Marketingcommissie. Die moet natuursteen in de schijnwerpers zetten en komaf maken met misvattingen. Iets dat nodig blijkt, niet in het minst gezien de concurrentie met de keramische markt die de afgelopen jaren een opmars maakte. Julien Vanhollebeke (CEO Stone Consulting): "Ik vraag me soms af of de jonge generatie architecten voldoende geïnformeerd is. Natuursteen wordt ontgonnen. Het komt uit de natuur, niet uit een machine. Het is geen massaproduct, waar massaprijzen kunnen worden aan gekoppeld. We laten echter niet na om ook in eigen boezem te kijken. Wij maakten lang onvoldoende publiciteit en creëerden te weinig beleving voor architecten, in tegenstelling tot de keramische sector die over grotere marketingbudgetten beschikt. Iets waar we in de toekomst met de Marketingscommissie willen op werken. Natuursteen leeft, is puur en heeft een ziel. Elke steen is anders. Dat zie je wanneer je het materiaal in de realiteit ziet, niet op een foto of in een brochure. Sinds de laatste vijftien jaar zijn er meer en bijzondere oppervlaktebehandelingen mogelijk. Vroeger was er verzoet, gepolijst en gebouchardeerd. Dankzij de nieuwe oppervlaktebewerkingen en onze creativiteit kunnen we sterker naar voor komen. Wij proberen nu ook een markt te creëren voor ultradunne platen." Marcel Verdickt (Michel Oprey&Beisterveld, commercial director outdoor Benelux & Frankrijk) bevestigt: "Natuursteen heeft een verleden en leeft mee met de bouwheer." Laurence Roelens (marketingmanager Beltrami) benadrukt het veelzijdige karakter: "Het is zeker voor architecten, die repetitiviteit en massaproductie mijden, een zeer geschikt materiaal. Er zijn bijzonder veel interieur- en exterieurtoepassingen: ik denk aan de gevel, wand, vloer, terras, oprit, badkamer, trap, maatwerk en zoveel meer."

Isabel Gruwez *(coördinator Febenat): "De vele technische fiches die Febenat ter beschikking stelt zijn een belangrijke ondersteunende tool. Andere aandachtspunten zijn de normeringen, zoals de CE-normen, de prestatieverklaring en het Quality-label dat garanties biedt"*

MATERIAALKENNIS

Een pijnpunt is volgens de gesprekspartners dat partijen die een grote rol spelen in de keuze van de eindklant niet altijd over de juiste technische informatie beschikken om de juiste types natuursteen aan te bevelen in functie van de toepassing. Dit vormt een drempel om het materiaal te promoten. Julien Vanhollebeke: "Als men natuursteen niet naar voor schuift komt dat vaak door bepaalde vooroordelen van de klant, bijvoorbeeld inzake onderhoud. Natuursteenzaken of jonge verkopers zijn soms onvoldoende op de hoogte. Zij moeten goed weten waar een bepaalde soort natuursteen al of niet kan toegepast worden. Het is bijzonder jammer dat negatieve publiciteit ontstaat doordat het materiaal onvoldoende gekend is."
Isabel Gruwez (coördinator Febenat): "Om hieraan tegemoet te komen organiseerden we verleden jaar de 'education days', waarbij we tijdens een avondsessie gratis advies geven aan verkopers die in de toonzaal werken. Dit rond de vier onderwerpen plaatsing, onderhoud, soorten en verkoop. Het is belangrijk dat het juiste materiaal op de juiste plaats wordt gebruikt." Ben Clerix (marketingmanager Tuytelaers): "Aandachtspunten zijn onder meer vorst- en zuurbestendigheid en

TruStone: maatschappelijk verantwoorde productieketen

Er bestaan veel maatschappelijke, cultureel of politiek bepaalde vooroordelen rond natuursteen. De Nederlandse en Vlaamse natuursteensector ondertekenden in mei 2019 samen met de overheden, ngo's en vakbonden het Initiatief TruStone. Ze maken hierbij afspraken voor een meer duurzame en verantwoordelijke productie en inkoop van natuursteen. De sector gaat aan de slag met het in kaart brengen van risico's in de productieketen om problemen zoals kinderarbeid, gedwongen arbeid en veiligheid en gezondheid aan te pakken. Vlaams minister-president Geert Bourgeois: "Met de Vlaamse overheid promoten we het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De natuursector in onze beiden landen bestaat uit enkele honderden gespecialiseerde bedrijven waardoor dit initiatief een niet te onderschatten impact zal hebben op duurzame productie en handel. De lessen die we hieruit trekken zullen ook leerzaam zijn voor andere sectoren."

Bij de renovatie van een statige villa in Brugge slaagde architect Gino Debruyne erin oud en nieuw te combineren in een hedendaags geheel. Hij opteerde hierbij voor Gris Catalan-natuursteen omdat die een zekere korrel en reliëf heeft en perfect bruikbaar is voor buiten én binnen (foto: Valerie Clarysse)

Laurence Roelens *(marketingmanager Beltrami): "We zien dramatiek, veel kleuren en adering. Het mag drukker en extremer. Verouderd en verweerd zijn in. Verder is er onder meer de opkomst van de kwartsiet en de zichtbare fossielen"*

Marcel Verdickt *(Michel Oprey&Beisterveld, commercial director outdoor Benelux & Frankrijk): "De Braziliaanse lei is een heel goed voorbeeld van een product dat in feite goedkoper is dan keramisch materiaal en niet hoeft onder te doen inzake kwaliteit"*

porositeit. Andere valkuilen zijn een gebrek aan kennis inzake uitvoering of het laten primeren van esthetiek. Langs de andere kant worden Belgische blauwsteen of Carrara-marmers ondanks de krasgevoeligheid ook toegepast in de keuken. Wie deze keuze maakt, heeft elke dag een ander keukenblad. Je houdt ervan of niet. Wie zich op voorhand laat adviseren, weet waar hij aan toe is." Julien Vanhollebeke: "In de Quality-norm staat ook zeer veel informatie. Ik raad iedereen aan om die te lezen op de website van Febenat."

ONDERHOUD

Veel misverstanden ontstaan door verkeerd gebruik, dat vaak onderhoudsproblemen met zich meebrengt. Ben Clerix: "Niet elke natuursteen kan overal worden toegepast, maar er is wel voor elke toepassing een bepaalde steen. Bij ons is het zo dat men geadviseerd wordt in de toonzaal. Wij werken met adviseurs, technische fiches, do's-and-don'ts."
Julien Vanhollebeke: "Ook architecten spelen een belangrijke rol. De vele technische fiches die Febenat ter beschikking stelt, zijn een belangrijke ondersteunende tool. Andere aandachtspunten zijn de normeringen, zoals de CE-normen, de prestatieverklaring en het Quality-label dat garanties biedt."
Isabel Gruwez: "De verkoop van keramiek steeg de laatste jaren. Hierdoor kon De tegeldokter, een speciaalzaak in onderhoud, een statistische vergelijking maken met natuursteen. Hieruit blijkt dat er momenteel reeds meer klachten zijn inzake onderhoud van keramische materialen dan van natuursteen. Wanneer er zich trouwens zware klachten of problemen voordoen inzake natuursteen, worden die in onze Technische commissie besproken."

KOSTPRIJS

Een veel gehoorde opmerking is dat natuursteen duur is. De gesprekspartners relativeren. Marcel Verdickt: "Er zijn zoveel verschillende soorten. De Braziliaanse lei is een heel goed voorbeeld van een product dat in feite goedkoper is dan keramisch materiaal en niet hoeft onder te doen inzake kwaliteit." Ben Clerix bevestigt: "De dagdagelijkse granieten zijn ook goedkoper." Julien Vanhollebeke: "Het is zo dat architecten het materiaal vaak toepassen in grote gebouwen, waardoor automatisch wordt gedacht dat het wel duur zal zijn. Ik bekijk het echter nog vanuit een ander oogpunt. Voor mij is natuursteen het goedkoopste materiaal dat op de markt is, meer bepaald door de duurzaamheid. Natuursteen blijft meegaan en wordt bij afbraak zelfs opnieuw gebruikt.

DUURZAAMHEID

Hoe duurzaam is natuursteen als bouwmateriaal? De Duitse Natuursteenfederatie (Deutsche Naturwerkstein Verband - DNV) publiceerde recent een LifeCycleAssessment studie voor verschillende types vloerbedekking op een standaardondergrond. Deze werd onaf-

hankelijk uitgevoerd door het Instituut voor Bouwmaterialen van de Universiteit van Stuttgart. Hierbij werd de ecologische impact van het gebruik van de verschillende vloerbedekkingsmaterialen onderzocht.
Uit de studie blijkt dat natuursteen het meest duurzame materiaal is en duidelijke ecologische voordelen heeft in vergelijking met andere materialen zoals keramiek, pvc, laminaat en tapijt. Natuursteen is uitermate duurzaam omdat er geen energie nodig is om het te ontwikkelen, het hergebruikt kan worden, een uitzonderlijke levensduur kent en geen schadelijke stoffen bevat. Julien Vanhollebeke: "Duurzaamheid is op vandaag een zeer goed argument om voor natuursteen te kiezen, maar het materiaal bestaat al eeuwen. Dit op zich is reeds een bewijs van duurzaamheid."

TRENDS

Waar men tot enkele jaren terug nog streefde naar de ultieme perfectie en de witste marmer met de minste adering, wil men vandaag weer helemaal terug naar de oorsprong. Vaarwel schijnbare perfectie, welkom brute echtheid, zo blijkt uit de meest recente trendanalyses. Ben Clerix: "Het mag terug wat spielerei zijn. Het moet niet te braaf zijn. We willen de trends met de marketingcommissie onder de aandacht brengen. Op die manier zullen architecten ons beter leren kennen, wat we nu al merken. Steeds meer architecten die met hun klanten over de vloer komen vragen naar natuursteen. Wie heel bewust voor natuursteen kiest, zal trouwens niet van idee veranderen." Laurence Roelens: "We zien dramatiek, veel kleuren, veel adering, het mag drukker en extremer. Verouderd en verweerd zijn in, evenals authenticiteit. Er is de opkomst van de kwartsiet en zichtbare fossielen. Binnen naar buiten doortrekken blijft populair. Wij merken eveneens dat er opnieuw met Europese materialen wordt gewerkt, zowel voor de binnen- als buitentegels als de bestrating. Er is weer veel meer vraag naar Belgische blauwsteen, Ierse blauwsteen, Spaanse of Portugese graniet en dergelijke meer." Julien Vanhollebeke: "We merken ook dat alles terugkomt, zoals Emperador, Carrara en Travertin, en dat is net het mooie aan natuursteen." ❑

Nog vragen of meer info?

– Hoe zit het met de uitzettingsvoegen?
– Wat betekent de 5%-regel?
– Welke kant- en oppervlaktebewerkingen bestaan er? …

De antwoorden op deze en veel meer vragen zijn te vinden op:
https://www.febenat.be/nl/faq

Scan de QR-code en lees meer over de commerciële classificatie, de afwerkingsvormen, plaatsing én onderhoud van natuursteen als gevelbekleding

Julien Vanhollebeke *(CEO Stone Consulting): "Ik vraag me soms af of de jonge generatie architecten voldoende geïnformeerd is. Natuursteen wordt ontgonnen. Het is geen massaproduct waar massaprijzen kunnen worden aan gekoppeld"*

Ben Clerix *(marketingmanager Tuytelaers): "Veel misverstanden ontstaan door verkeerd gebruik. Niet elke natuursteen kan overal worden toegepast, maar er is wel voor elke toepassing een bepaalde steen."*

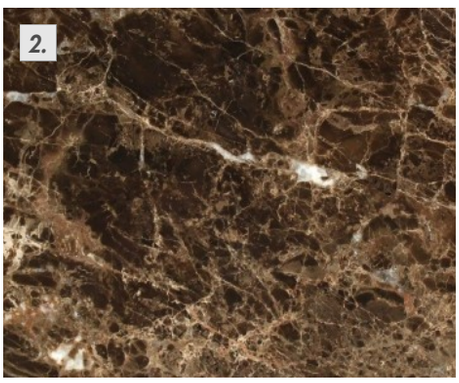

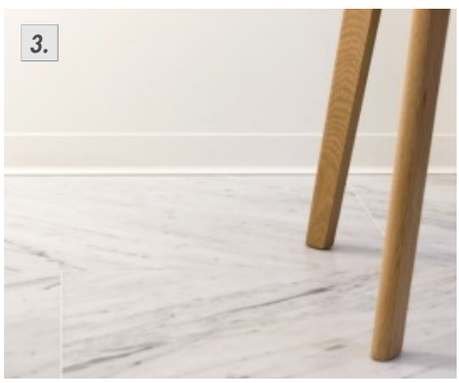

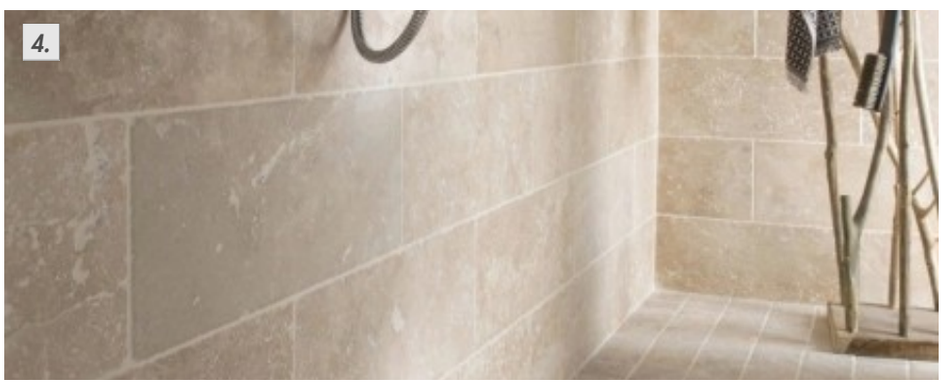

1. *Waar men tot enkele jaren terug nog streefde naar de ultieme perfectie, wil men vandaag weer helemaal terug naar de oorsprong: vaarwel schijnbare perfectie, welkom brute echtheid. (foto: Klaas Verdru)*
*Alles komt terug in natuursteen, zoals Emperador (**2**), Carrara (**3**) en Travertin (**4**)*